

Brüsszel, 2018.7.5.
COM(2018) 516 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**a tagállamoknak a 2009. március 11-i 223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi
rendeletben előírt, a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalásairól**

1. BEVEZETÉS

1.1. Az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK rendelet

E jelentés jogalapját az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK rendelet¹ és különösen annak 11. cikke (4) bekezdése képezi, amely az alábbiakat rögzíti:

„A Bizottság a tagállamok által küldött éves jelentés alapján rendszeresen ellenőrzi a tagállami kötelezettségvállalásokat, melyeket szükség szerint naprakésszé kell tenni.

Amennyiben 2017. június 9-ig valamely tagállam nem teszi közzé a kötelezettségvállalásait, az adott tagállam jelentést nyújt be a Bizottságnak, illetve tesz közzé a gyakorlati kódex végrehajtása, illetve adott esetben a kötelezettségvállalások létrehozását célzó intézkedések terén elért eredményekről. Ezeket az elért eredményekről szóló jelentéseket rendszeres időközönként – első közzétételüket követően legalább két évente – naprakésszé kell tenni.

A Bizottság 2018. június 9-ig, azt követően pedig két évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a közzétett kötelezettségvállalásokról, illetve adott esetben az elért eredményekről szóló jelentésekről.”

Ez a jelentés a fenti rendelkezésnek megfelelően elkészített első jelentés.

1.2. Előzmények

a) Az európai statisztika gyakorlati kódexe

Az európai statisztika gyakorlati kódexe² meghatározza az európai statisztikák fejlesztésének, előállításának és közzétételének szabályait. A kódex a közös európai statisztikai rendszer (ESR) statisztikákra vonatkozó minőségmeghatározásán alapszik, és kiterjed az intézményi környezet összes érintett területére, a statisztikák előállítási folyamataira, valamint a hivatalos európai statisztikai outputra. A kötelezettségvállalás összefüggésében az intézményi környezet a legfontosabb terület, mivel az intézményi és a szervezeti tényezők jelentős hatást gyakorolnak arra, hogy a statisztikai hatóság mennyire bizonyul hatékonynak és hitelesnek az európai statisztikák kialakításában, előállításában és terjesztésében.

Az európai statisztika gyakorlati kódexét a statisztikai programbizottság 2005. február 24-én jóváhagyta. A kódexet Az Európai Statisztikai Rendszer Bizottsága (ESR-bizottság) először 2011. szeptember 28-án, majd 2017. november 16-án módosította. 2011-ben az ESR-bizottság a gyakorlati kódex új változatával együtt jóváhagyta a minőségbiztosítási keretet. A minőségbiztosítási keret útmutatást ad az európai statisztika gyakorlati kódex végrehajtásának módjára vonatkozóan.

A kódex az ESR közös minőségbiztosítási keretének gerincét képezi, és az ESR statisztikai hatóságai kötelezettséget vállaltak betartására. Rendszeres konzultatív szakértői vizsgálatok kerültek bevezetésre a kódexnek való megfelelés vizsgálatára, az előrehaladás nyomon követése pedig az ESR-bizottság részére készített éves beszámolókkal segítségével történik. A gyakorlati kódexnek való megfelelés jelentőségét tovább hangsúlyozta, hogy az ESR-bizottság 2016 szeptemberében elfogadta a minőségnyilatkozatot.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 223/2009/EK rendelete (2009. március 11.) az európai statisztikákról és a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1101/2008/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet, a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet és az Európai Közösségek statisztikai programbizottságának létrehozásáról szóló 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 87., 2009.3.31., 164. o.).

² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-32-11-955>

Az Eurostat konzultatív szakértői vizsgálatok keretében ellenőrzi az európai statisztika gyakorlati kódexének való megfelelést. A vizsgálatok első fordulójára 2006 és 2008 között került sor, és célja annak értékelése volt, hogy a nemzeti statisztikai hivatalok (a továbbiakban: NSH) milyen mértékben felelnek meg a kódex 1–6. és 15. alapelvének. A konzultatív szakértői vizsgálatok második fordulójára, amely a kódex mind a 15 alapelvére és mind a NSH-kra, mind pedig az egyéb nemzeti statisztikai hatóságokra kiterjedt, 2013 és 2015 között került sor. Az Eurostat 2019 végéig minden évben ellenőrzi a második forduló nyomán meghatározott javító intézkedéseket, eddig az időpontig kell ugyanis végrehajtani az összes érintett intézkedést. Mindkét forduló kiterjedt az Eurostat vizsgálatára is, amely kapcsán az Európai Statisztikairányítási Tanácsadó Testület (ESGAB) végez párhuzamos ellenőrzést.

A Bizottság (Eurostat) éves ellenőrzési jelentéseket készít arról, hogy az NSH-k milyen mértékben felelnek meg a gyakorlati kódexnek. Az ESGAB éves beszámolója az európai statisztikai rendszer egészen belüli előrehaladást mutatja be, különös tekintettel az Eurostatra. Az éves ellenőrzés eredményei a Gazdasági és Pénzügyi Tanács (Ecofin Tanács) őszi ülésén bemutatott, az uniós statisztikákra vonatkozó átfogó értékelés részét képezik. 2008-ban,³ majd 2016-ban⁴ a Bizottság jelentést készített az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai statisztika gyakorlati kódexének megvalósításáról és az európai statisztikai rendszeren belüli koordinációról.

b) Kötelezettségvállalások a statisztikába vetett bizalomért

A „kötelezettségvállalások a statisztikába vetett bizalomért” (a továbbiakban: kötelezettségvállalás) elképzelését a Bizottság első alkalommal az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett, 2011. április 15-i, „Az európai statisztikák szilárd minőségirányítása felé” című közleményében⁵ mutatta be. A kötelezettségvállalások célja, hogy a nemzeti kormányok felelősséget vállaljanak az adott ország az európai statisztika gyakorlati kódexének való megfelelés szintjének biztosításában, ezáltal létrehozva egy korábban hiányzó kapcsolatot a kódex és a kormányok között. A kötelezettségvállalások hozzáadott értéke ténylegesen a kormánnyal fennálló kapcsolat biztosítását szolgálta, jellemzően a gyakorlati kódex statisztikai alapelveinek azon szempontjaira vonatkozóan, amelyek a statisztikai hatóságok hatáskörén kívül estek. E közleményben a Bizottság javasolta továbbá a jogi keret – a 223/2009/EK rendelet – módosítását, illetve a kötelezettségvállalások elképzelésének a keretben történő bevezetését, mint az európai statisztikákba vetett közbizalom erősítését szolgáló számos intézkedés egyike. A Tanács támogatta a kötelezettségvállalások bevezetésére és a 223/2009/EK rendelet módosítására irányuló szándékot.

A 223/2009/EK rendelet módosítására irányuló javaslat elfogadása előtt a Bizottság széles körben bevonta a tagállamokat a kötelezettségvállalások lehetséges formájára vonatkozó megbeszélésekbe. A javaslat indokolása hivatkozik a 2011. évi közleményre, továbbá javasolja kötelezettségvállalások létrehozását, „hogy felhívják a nemzeti kormányok figyelmét saját szerepükre, valamint társfelelősségükre abban, hogy az NSH-k függetlenségének tiszteletben tartásával biztosítsák a hivatalos statisztikák megbízhatóságát”.

2015-ben a Bizottság (Eurostat) és a tagállamok folytatták az ESR-en belüli megbeszéléseket azzal a céllal, hogy biztosítsák az olyan, a 223/2009/EK rendeletben foglalt eszközök és

³ COM(2008) 621 végleges, 2008. október 7.: A Bizottság 2008. évi jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a magatartási szabályzat végrehajtásáról.

⁴ COM(2016) 114 final, 2016. március 7.: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai statisztika gyakorlati kódexének megvalósításáról és az Európai Statisztikai Rendszeren belüli koordinációról.

⁵ COM(2011) 211.

támogató eszközök hatékonyságát és eredményességét, mint például a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalások.

A 223/2009/EK rendelet 11. cikkének (3) bekezdése értelmében a kötelezettségvállalások olyan, a tagállamok és a Bizottság által létrehozandó eszközök, amelyek „továbbra is célul [tűzik ki] az európai statisztikákba vetett közbizalom fenntartását, valamint a gyakorlati kódexben rögzített statisztikai alapelvek végrehajtása terén történő előrelépés biztosítását”. A módosító (EU) 2015/759 rendelet (17) preambulumbekzdése⁶ azt is rögzíti, hogy a kötelezettségvállalásokba „konkrét tagállami kormányzati kötelezettségvállalásokat kell belefoglalni a gyakorlati kódex alkalmazásához szükséges feltételek javítására vagy fenntartására”.

2. A BIZALOMRA VONATKOZÓ KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK ÉS A TAGÁLLAMOK JELENTÉSEINEK ÁTTEKINTÉSE

2.1. A kötelezettségvállalás formája

A 223/2009/EK rendelet 11. cikke értelmében a tagállamoknak kötelezettségvállalásokat kell létrehozniuk és közzétenniük a statisztikába vetett bizalomra vonatkozóan, vagy legalább eredményjelentést kell közzétenniük és megküldeniük a Bizottságnak a gyakorlati kódex végrehajtását és a kötelezettségvállalás létrehozását célzó erőfeszítéseikről. Mivel a rendelet nem rögzít szabályokat a kötelezettségvállalás formájára vonatkozóan, a tagállamok szabadon választhatnak a különböző lehetőségek közül azzal a feltétellel, hogy a magas színvonalú statisztikára irányuló feltételek biztosítását szolgáló kormányzati kötelezettségvállalás révén megvalósul a közbizalom megteremtésének célkitűzése.

Ezzel a feltétellel a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalásokra vonatkozó elképzelés nagyon hasznos eszköz lehet, függetlenül attól, hogy a tagállam az „önálló” kötelezettségvállalást választja, hivatkozik a kötelezettségvállalást rögzítő konkrét nemzeti jogszabályra, vagy előrehaladási jelentést küld. E lehetőségek külön-külön biztosíthatják a gyakorlati kódexre és a független statisztikák fontosságára vonatkozó kormányzati tájékoztatás céljának elérését.

A kötelezettségvállalás formájára vonatkozó megközelítés tekintetében a tagállamok két fő csoportra oszthatók: az „önálló” kötelezettségvállalásokat létrehozó tagállamok, illetve amelyek úgy nyilatkoztak, hogy egyes jogszabályaik kötelezettségvállalásnak felelnek meg. A második csoportban egyes országok úgy nyilatkoztak, hogy nem áll szándékukban „önálló” kötelezettségvállalás létrehozása, míg mások jelezték, hogy szándékukban áll annak létrehozása.

2.2. A bizalomra irányuló „önálló” kötelezettségvállalások

A mai napig az alábbi tagállamok az alábbi, időrendben felsorolt bizalomra irányuló „önálló” kötelezettségvállalásokat tették közzé:

Görögország: Görögországnak a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalását⁷ 2012. február 29-én írta alá a görög miniszterelnök és az Európai Bizottság adóügyért és a vámunióért, valamint az ellenőrzésért és a csalás elleni küzdelemért felelős tagja. Ez volt az első kötelezettségvállalás, amelyet még a Bizottság 223/2009/EK rendelet módosítására irányuló javaslatának elfogadása előtt tettek közzé. A görög

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/759 rendelete (2015. április 29.) az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 123., 2015.5.19., 90. o.).

⁷ <http://www.statistics.gr/documents/20181/c5b9264e-815e-4f74-9955-467d14cad474> (csak angol nyelven hozzáférhető).

kötelezettségvállalás azért is különleges, mert azt az Európai Bizottság egy tagja ellenjegyezte. Az a kormány ünnepélyes kötelezettségvállalásait tartalmazza konkrét intézkedésekkel együtt, különös tekintettel a mellékletben foglalt statisztikákról szóló törvény módosításaira. A görög kormány a Bizottság (Eurostat) felé tesz jelentést ezen intézkedések végrehajtásáról.

Svédország: A statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalás⁸ a svéd kormány 2017. évi költségvetési törvénytervezetében került előterjesztésre. Ezt követően azt a svéd statisztikai hivatal honlapján is közzétették. A törvénytervezetben a kormány meghatározza a statisztikákba vetett bizalom létrehozására vonatkozó kötelezettségvállalását, és felsorolja a statisztikai rendszer és minőségi nyomon követés koordinációját javító intézkedéseit. A törvénytervezet pontosította a svéd statisztikai hivatal (Statistics Sweden) koordinációs feladatait, illetve végrehajtandó minőségellenőrzési intézkedéseket vezetett be.

Szlovénia: A szlovén kormány 2017. január 5-én fogadta el a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalást.⁹ Azt utólagosan közzétették a vonatkozó polgároknak szóló összefoglalóval együtt a szlovén statisztikai hivatal honlapján. A kötelezettségvállalás alapja, hogy Szlovéniában a hivatalos statisztikák végrehajtására irányuló megfelelő intézményi környezetet a nemzeti statisztikákról szóló törvényben rögzített szakmai függetlenség alapelveinek végrehajtása, az erőforrások megfelelősége, az adatgyűjtésre való felhatalmazás, a statisztikákra vonatkozó titoktartás, az elfogulatlanság és tárgyilagosság biztosítja.

Írország: A statisztikába vetett bizalomra irányuló ír kötelezettségvállalást¹⁰ az ír kormány 2017. május 30-án fogadta el és azt utólag tették közzé az ír statisztikai hivatal honlapján. A 223/2009/EK rendeletre és a nemzeti statisztikákról szóló törvényre történő hivatkozással az ír kormány tudomásul veszi a független, tárgyilagos és megbízható statisztikák közhasznúságának fontosságát, elismeri a hivatalos statisztikák tájékoztató szerepét a kormányzatban, üzleti ágazatban és a társadalomban folytatott hatékony vitákban és döntéshozatalban, továbbá méltatja a Nemzeti Statisztikai Tanács stratégiai iránymutató szerepét az ír statisztikai rendszeren belül.

Belgium: 2017. május 31-én a konzultációs bizottság jóváhagyta Belgiumnak a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalását,¹¹ amely később a belga szövetségi statisztikai hivatal honlapján került közzétételre. A statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalással a szövetségi kormány és a régiók és közösségek kormányai kötelezettséget vállaltak arra, hogy minden tőlük telhetőt megtesznek a nyilvános statisztikák alapelveinek és magas minőségének garantálására.

Románia: A román kormány Romániának a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalását a 2017. június 9-i ülésén fogadta el.¹² A kötelezettségvállalás a román kormány határozott kötelezettségvállalását rögzíti, hogy garantálja és megvédi a nemzeti statisztikai hivatal és egyéb hivatalos statisztikákat előállító szervezetek szakmai

⁸ <http://www.scb.se/contentassets/bbe78b2a144143c7955b165f76fb4d52/regeringens-atagande-om-att-skapa-fortroende-for-statistiken.pdf> és <http://www.scb.se/om-scb/samordning-av-europeisk-statistik-i-sverige/regeringens-atagande-om-att-skapa-fortroende-for-statistiken/> (csak svéd nyelven hozzáférhető). Lásd még a Svédország hivatalos statisztikáiról szóló 2017. évi éves jelentés 28. és 29. oldalát:

http://www.scb.se/contentassets/fd60f41a3abc4d2c8a791e425357ba5b/ov9999_2017a01_br_x43br1802.pdf (a 28. és a 29. oldalon megtalálható a kötelezettségvállalás angol nyelvű leírása).

⁹ <http://www.stat.si/StatWeb/en/News/Index/6458> (csak angol és szlovén nyelven hozzáférhető).

¹⁰ <http://cso.ie/en/media/csoie/aboutus/documents/CoCS.pdf> (csak angol nyelven hozzáférhető).

¹¹ <https://statbel.fgov.be/en/about-statbel/quality/commitment-confidence> (csak angol, francia, német és holland nyelven hozzáférhető).

¹² http://www.insse.ro/cms/files/eurostat/angajament_de_sprijinirea_credibilitatii_statisticii_oficiale_nationale.pdf (csak román nyelven hozzáférhető).

függetlenségét, és hogy garantálja a nemzeti statisztikai hivatal elnökének a nemzeti hivatalos statisztikák előállításával kapcsolatos szakmai és vezetési feladatok elvégzésére vonatkozó jogát és kötelezettségét.

Málta: A máltai kormány részéről a miniszterelnök 2018. május 17-én írta alá a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalást.¹³ A máltai kormány elismerte, hogy az európai statisztikák az Európai Unió működéséről szóló szerződés 338. cikkében és a 223/2009/EK rendeletben rögzített alapelveknek megfelelően kerülnek kidolgozásra, előállításra és terjesztésre, és méltatta a máltai statisztikai hatóság testületének és a nemzeti statisztikai hivatal stratégiai iránymutató és továbbfejlesztő szerepét a máltai statisztikai rendszerben. Ezenfelül Málta kötelezettséget vállalt a máltai nemzeti statisztikai hivatal szakmai függetlenségének további garantálására, továbbá arra, hogy támogatja e hivatalt a kódex végrehajtása feltételeinek fenntartásában, illetve javításában, biztosítja a feltételeket ahhoz, hogy a nemzeti statisztikai hivatal hozzáférhessen a közigazgatási és egyéb forrásból származó adatokhoz, magas színvonalú statisztikákat fejlesszen ki és állítson elő minden területen, és ezzel egyidejűleg csökkentse a válaszadó magánszemélyek, háztartások és vállalkozások terhet.

A létrehozott „önálló” kötelezettségvállalások a forma, tartalom és terjedelem tekintetében jelentősen eltérnek egymástól. Ez teljes mértékben megfelel annak a szándéknak, hogy figyelembe vételre kerüljenek a nemzeti statisztikai rendszerek konkrét jellemzői. Az is megállapítható, hogy e különbözőség mellett a meglévő kötelezettségvállalásokat a korábbi kötelezettségvállalások, valamint a Bizottság (Eurostat) által 2012-ben javasolt két lehetséges sablon ihlette meg.

Az egyik sablonelem a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalás újbóli létrehozására irányuló kötelezettségvállalás, ha ezzel kapcsolatos fejlesztési igény kerülne megállapításra.

Ebben az összefüggésben említésre méltó, hogy két tagjelölt ország – Albánia és Montenegró – a közelmúltban a statisztikába vetett bizalomra vonatkozóan „önálló” kötelezettségvállalást hozott létre, ami arra utal, hogy az Európai Unió jelenlegi határain kívül legjobb gyakorlatnak ismerik el az ilyen kötelezettségvállalásokat.

2.3. A kötelezettségvállalásnak megfelelő nemzeti jogszabályok

Tizenöt tagállam jelentésében úgy nyilatkozott, hogy egyes jogszabályaik megfelelnek a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalásoknak. Ezért néhány ilyen tagállam bejelentette, hogy nem hoz létre „önálló” kötelezettségvállalást. E tizenöt tagállam nagy többsége egyértelműen megjelölte a kötelezettségvállalását rögzítő konkrét cikkeket, illetve kiegészítő magyarázatot is nyújtott.

Bizonyos feltételek mellett a kötelezettségvállalás létrehozásának e módja is lehetséges. A legfontosabb az, hogy az adott jogszabálynak ki kell térnie a kötelezettségvállalás politikai elemére, amelyet legjobban a 2015/759/EU módosító rendelet 17. preambulumbekzdése határoz meg.

A 17. preambulumbekzdés meghatározza a 223/2009/EK rendeletben bevezetett kötelezettségvállalások indokolását és további iránymutatást ad azok létrehozására és tartalmára vonatkozóan. A preambulumbekzdés rögzíti, hogy a kötelezettségvállalás tartalmazzon politikai elemet („...konkrét tagállami kormányzati kötelezettségvállalásokat...”). A kormány által elfogadott törvényerejű rendelet önmagában megfelelő szintű politikai

¹³ <https://nso.gov.mt/en/nso/Pages/Commitment-on-Confidence.aspx> és https://msa.gov.mt/en/public_information/Pages/Commitment-on-Confidence.aspx (csak angol nyelven hozzáférhető).

elemet tartalmazhat, míg egy a parlament által elfogadott nemzeti statisztikákról szóló törvény nem feltétlenül bizonyul elegendőnek.

Az e lehetőséget választó tagállamokkal folytatott párbeszéd során a Bizottság megállapította, hogy a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalások létrehozására vonatkozó jogi kötelezettség bevezetése óta a kormányok részéről sokkal nagyobb mértékben tudatosult a statisztikák minőségére vonatkozó felelősségük. Ez a következtetés vonható le a nemzeti statisztikai hivatalok és az érintett tagállamok kormányai között, a kötelezettségvállalást érintő megbeszélésekről szóló beszámolókból.

A párbeszédre való törekvés során a Bizottság értékelné fogja, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmasak-e a gyakorlati kódex végrehajtására irányuló feltételek fenntartására, illetve javítására. Ebben az összefüggésben meg kell vizsgálni, hogy a rendelkezések egyértelműen rögzítik-e a magas színvonalú minőségbiztosítási, illetve ellenőrzési keretek létrehozásának szükségességét, és azt hatékonyan kiegészítik-e javító intézkedések és önértékelések. Az érintett jogszabályok elfogadására irányuló eljárás is szerepet játszhat, különösen ha abban nyilvánvaló a nemzeti kormány támogatása.

További lényeges szempont, hogy a jogszabályban rögzített kötelezettségvállalásnak a jogszabályon kívül és azon felül kell hozzáadott értékkel rendelkeznie. A kötelezettségvállalások nem csupán a törvény betartására vonatkozó ígérek; az ilyen ígérek nem járnak az európai statisztikákba vetett közbizalom fenntartásának kívánt hatásával.

2.4. A tagállamok jelentései

A 223/2009/EK rendelet 11. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottságnak a tagállamok által küldött éves jelentés alapján rendszeresen ellenőriznie kell a tagállami kötelezettségvállalásokat, melyeket szükség szerint naprakésszé kell tenni. Amennyiben 2017. június 9-ig a kötelezettségvállalást nem hozzák létre, illetve teszik közzé, az érintett tagállamnak előrehaladási jelentést kell megküldenie a Bizottságnak a gyakorlati kódex végrehajtásáról, illetve adott esetben a kötelezettségvállalások létrehozását célzó intézkedések terén elért eredményekről. Ezen előrehaladási jelentéseket két évente közzé kell tenni és aktualizálni kell.

Valamennyi tagállam a 223/2009/EK rendelet 11. cikke (4) bekezdésének megfelelően a kötelezettségvállalásra vonatkozóan jelentett a Bizottság (Eurostat) részére. Azon hat tagállam többsége, amely nem fogadott el „önálló” kötelezettségvállalást, illetve nem rögzítette jogszabályban a kötelezettségvállalást, nyitva hagyja a lehetőséget a kötelezettségvállalás jövőben történő létrehozására.

A tagállamok többsége az európai statisztika gyakorlati kódexének végrehajtására vonatkozó jelentéstétellel párhuzamosan javító intézkedésekre vonatkozó jelentést készítettek, amelynek keretében a tagállamok minden év januárjában jelentést készítenek a Bizottság (Eurostat) részére a konzultatív szakértői vizsgálat nyomán követése során végrehajtott minden intézkedésről. A konzultatív szakértői vizsgálat vonatkozó részét a kötelezettségvállalás előrehaladási jelentésének részeként is közzé kell tenni.

a) A tagállamok által leggyakrabban jelentett fejlesztések

Sok tagállam a kötelezettségvállalásra vonatkozó, illetve azzal kapcsolatos konkrét cikkek nemzeti statisztikai jogszabályokba történő beillesztéséről tett jelentést. Egyes tagállamok, például, a magas színvonalú hivatalos statisztikák előállítására és terjesztésére vonatkozó kifejezett jogi kötelezettségvállalásról rendelkeztek. Más tagállamok olyan konkrét rendelkezések beillesztéséről tettek jelentést, amelyek a nemzeti statisztikus jogállására, a

statisztikai függetlenségre és az NSH hivatalos statisztikákkal kapcsolatos koordinációs szerepére vonatkoznak.

A jelentések felsorolták továbbá a gyakorlati kódex a hivatalos statisztikai rendszerben történő végrehajtására irányuló egyértelmű eljárások, illetve olyan kötelezettségvállalások jogba történő átültetését, amelyek alapján a hivatalos statisztikák előállítása az európai statisztika gyakorlati kódexének megfelelően kerül kialakításra, hogy biztosítva legyen a társadalom hivatalos statisztikákba vetett bizalma.

Egyes tagállamok arról számoltak be, hogy még folyamatban van a statisztikákra vonatkozó jogszabályok módosítása, hogy azok tartalmazzák a 223/2009/EK rendelet módosításából eredő változásokat tükröző rendelkezéseket, nevezetesen a kötelezettségvállalásokat.

b) A jelentős, illetve jellemző fejlesztéseket szemléltető példák

Mivel a tagállami jelentések részletes leírása meghaladja e jelentés kereteit, az alábbi példák szemléltetik a kötelezettségvállalások (és esetleg más fejlesztések) által eredményezett jelentős, illetve jellemző fejlesztéseket:

Dánia: A statisztikákra vonatkozó módosított törvény várhatóan 2018. július 1-én lép hatályba. E törvény konkrét rendelkezései a nemzeti statisztikus jogállására, a statisztikai függetlenségre és az NSH hivatalos statisztikákkal kapcsolatos koordinációs szerepére vonatkoznak. A törvény egyértelmű eljárásról is rendelkezik a gyakorlati kódex a hivatalos statisztikai rendszerben történő végrehajtásáról.

Spanyolország: A kötelezettségvállalásra vonatkozó konkrét cikk került beillesztésre a 2018. évi statisztikai programra vonatkozó törvénybe, amely kifejezett módon hivatkozik a 223/2009/EK rendeletben meghatározott minőségi alapelvekre és az európai statisztika gyakorlati kódexére, mint a társadalom állami célú statisztikákba vetett bizalmát biztosító elemekre. A 2018. évi program polgároknak szóló összefoglalója is közzétételre került, ami a kötelezettségvállalásra történő hivatkozást is tartalmaz.

Lettország: 2016. január 1-jén új statisztikákra vonatkozó törvény lépett hatályba, amely a gyakorlati kódexben meghatározott több lényeges alapelvről rendelkezett. A törvény, például, újjólag megerősítette és megszilárdította az NSH függetlenségét, jogi szinten előírta a gyakorlati kódexnek való megfelelést és változásokat eredményezett az intézményi környezetben. A jelentés hangsúlyozza, hogy a saját kezdeményezési jogon alapuló törvényjavaslattal a kormány kifejezte a gyakorlati kódex alapelveinek politikai támogatását.

Litvánia: A kormány által kidolgozott és 2018. január 10-én általa elfogadott törvénytervezet meghatározza a hivatalos statisztikákra vonatkozó alapelveket, mint például a szakmai függetlenség, elfogulatlanság és tárgyilagosság, a statisztikai adatok bizalmas kezelése és a források megfelelősége, és közvetlenül hivatkozik a 223/2009/EK rendeletre és az európai statisztika gyakorlati kódexére. Ezenfelül a törvénytervezet egyértelműen rögzíti, hogy biztosítani kell a főigazgató és az NSH egészének szakmai függetlenségét.

Szlovákia: A statisztikába vetett bizalomra irányuló „önálló” kötelezettségvállalás szövege a szlovák kormány általi megtárgyalása céljából véglegesítésre került.

3. ÖSSZEFOGLALÁS ÉS ELŐRETEKINTÉS

A statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalások bevezetése, mint az európai statisztikákba vetett közbizalom biztosítását szolgáló és a gyakorlati kódexben meghatározott statisztikai alapelvek végrehajtását támogató eszköz, felhívta a tagállamok kormányainak figyelmét a hivatalos statisztikákba vetett közbizalom fenntartásához és javításához való saját hozzájárulásának fontosságára.

Az összes tagállam megfelelő módon tett jelentést a Bizottságnak a kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos tevékenységeikről és eredményeikről. Hét ország már létrehozott „önálló” kötelezettségvállalást, tizenöt ország megjelölte a kormányának kötelezettségvállalását tartalmazó jogszabályokat, míg hét ország megküldte az előírt jelentést. A Bizottság (Eurostat) folytatja a párbeszédet a szükséges politikai elemre vonatkozóan azon tagállamokkal, amelyek arról tettek jelentést, hogy a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalásról a nemzeti jogszabályok rendelkeznek. Egyes országok arról tettek jelentést, hogy folyamatban van az „önálló” kötelezettségvállalás kormányuk általi létrehozása.

Összefoglalva, a statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalások elképzelését a tagállamok széles körben tudomásul vették, azok végrehajtják a kötelezettségvállalásuk hozzáadott értékének megvalósítását biztosító szükséges lépéseket a kormányuk és az európai statisztika gyakorlati kódexe közötti kapcsolat létrehozásával, illetve fejlesztésével. A magas színvonalú hivatalos statisztikák további, ily módon létrejövő garanciái várhatóan hozzájárulnak a közbizalom célzott megerősítéséhez.

A jövőben alapvetően fontos marad az európai statisztikákba vetett bizalom fenntartása és megerősítése. Az ESR tagjai – a gazdaságra és társadalomra vonatkozó, mindenki számára elfogadható, független, magas színvonalú információk biztosítására irányuló küldetésük során – az európai statisztika gyakorlati kódexében meghatározott alapelveknek megfelelően kell, hogy alakítsák kapcsolatukat a felhasználókkal. A statisztikába vetett bizalomra vonatkozó kötelezettségvállalások eszköze – annak a Bizottság (Eurostat) általi folyamatos ellenőrzése mellett – hozzájárul az ESR tagjai által végrehajtott, a hivatalos statisztikákba vetett közbizalom fenntartására és javítására irányuló különböző erőfeszítésekhez. A kötelezettségvállalások létrehozása, fenntartása várhatóan folytatódik, hogy a közvélemény megbizonyosodjon afelől, hogy a kormányok teljes mértékben támogatják a nemzeti statisztikai hivatalokat a magas színvonalú statisztikák biztosítására irányuló erőfeszítéseikben.